

ÚJ BARLANG FAJNORÁCI KÖZSÉG HATÁRÁBAN.

Irta: WATTENWYL LIPÓTNÉ báróné.

A nyitramegyei Verbó községtől északnyugatra, a Brezova felé vezető út mentén, körülbelül az út közepén, Verbótól s Brezovától is egyenes irányban 7—7 kilométernyire fekszik Fajnoráci kisközség. Ezen kis község keleti végén, az úttól északra alig 200 méternyire, meglehetősen meredek sziklafalak emelkednek, amelyekben már távolról látható a barlang nyílása. A sziklafalak középső triasz korbéli mészkőből állanak s a ladin-emelethez tartoznak. A ladin-emelet, amely a ladinok törzsétől nyerte nevét, különösen a déli Alpesebben található, ahol a wettersteini mészkő és dolomit faciesében van nagyon kifejlődve. A Kis-Kárpátokban ezen mészkövet wetterlingi mészkőnek hívják s régebben még krétakorúnak tartották. HAUER, STACHE és WOLF wieni geologusok felvételei alapján az 1863. évben az 1:144,000 méretű, Nagyszombat és Galgóc környékéről szóló geológiai térképen ezen mészkő még krétakorúnak van lerajzolva. A szóban forgó környéken ezen wetterlingi mészkő- és dolomitvonulat Jablonicztól északkeleti irányban húzódik s valamivel a barlang felett, a magaslaton túl végződik. Tehát a barlang ezen vonulat majdnem északkeleti végén fekszik. Közelen úgy északról, valamint délkeletről az eocén-képletek települnek. Maga a barlang, amennyire ismeretes, azonban csakis a világosszürke pados elválású középtriász korú mészkőben van.

A barlang főbejárata jó nagy, mindenki szabadon beférhet. A főbejárat átellenében van egy kisebb fülke, amelynek folytatása azonban nincsen; itt csupán repedéseket találunk. Balról két folyosó vehető észre, amelyek összeomlottak, úgy hogy mi van beljebb, azaz, hogy ezen folyosók merre húzódnak, nem tudhatni. Jobbról azonban egy kis nyílás látható. Ezen nyílás meglehetősen szűk, úgy hogy valamivel vastagabb ember hason csúszva sem igen férne bele; amint azonban ezen a szűk nyíláson keresztülcsúsztunk, következik körülbelül egy nyolc méter hosszú folyosó, amelyen mindenki kiegyenesedve végigmehet. Szélessége is egy méter. A folyosó végén ismét egy kis nyílás látható, ahonnan százával repülnek elő a denevérek, amelyek ismét egy alatta lévő másik aknaszerű lyukban eltűnnek. Az aknaszerű szűk mélyedés körülbelül 10 méternyire halad lefelé. Elérve ezen aknalyuk fenekét, ismét csak egy kis vízszintes lyuk előtt állunk, amelyen keresztül még nehezebben lehet jutni. Itt már csak igen vékony dongájú ember csúszhat át. Mögötte következik egy kis fülke, ahol két ember kiegyenesedve egymás mellett szabadon elférhet. A fülke fenekén ismét egy lefelé vezető nyílás van, amelyet egy hatalmas kőszikla fed; hogy ez hová vezet, nem lehet tudni. Kisebb repedés az egész barlangban még nagyon sok van. Vízre a barlangban nem

akadni, de kisebb-nagyobb fokú nyirkosság a falakon mindenkor észlelhető. Agyag a barlang alján nem fordul elő; az egész csak kőszikla és törmélék. Ez e barlang ezek szerint a fiatalabb barlangok közé tartozik, ahol a behatolt esővíz szélesebb folyosókon mechanikai munkáján kívül, a repedésekben különösen még kémiailag is hat és oldja az anyakőzetet. A barlang további kitöltése és esetleg cseppkövekkel való kidíszítése talán a jövő századoknak lesz még csak a feladata.

A nép itt ezt a barlangot Oplentovának hívja.

★

A természetbúvárlat körében a legfáradságosabbak közé a barlangkutatás tartozik. Jó turistának kell az illetőnek lenni és azonkívül a természet iránt általában kell, hogy bizonyos érzékkel is bírjon. WATTENWYL LIPÓTNÉ báróné egyike azoknak, aki a családja körüli teendőkre fordított időn kívül egész életét a természetben való megfigyelésekre és kutatásokra fordítja. Ő fedezte fel a fenti barlangot is s maga azt bejárván, le is írta. Mivelhogy az Oplentova elnevezés majdnem kimondhatatlan s magában véve jelentősége sincsen, elhatároztam, hogy eme barlangot a felfedező keresztnéve után **Ida barlangnak** nevezem el.

HORUSITZKY HENRIK.

BIZOTTSÁGI ÜGYEK ISMERTETÉSE.

Kivonat a Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató Bizottságának 1910. évi december hó 16-án tartott ülésének jegyzőkönyvéből.

Elnök: SIEGMETH KÁROLY. Előadó: KADIĆ OTTOKÁR dr. Jelen vannak: BÉKEY IMRE GÁBOR, GÖTZ ELZA, HORUSITZKY HENRIK, JORDÁN KÁROLY dr., KADIĆ OTTOKÁRNÉ, MÁRTON LAJOS dr., PITTER TIVADAR, STRÖMPL GÁBOR dr. és VARGHA GYÖRGY.

Az elnök megnyitja az ülést és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri VARGHA GYÖRGY és BEKEY IMRE GÁBOR tagtársakat.

1. Az előadó felolvassa az 1910. évi november hó 15-én tartott ülés jegyzőkönyvének szövegét. HORUSITZKY HENRIK tagtárs és JORDÁN KÁROLY dr. alelnök hozzászólása, úgymint az elnök válasza után a Bizottság a fennebbi jegyzőkönyv szövegét tudomásul veszi. 2. Az előadó ismerteti a beérkezett leveleket. HERMAN OTTÓ a kir. magyar. Ornithol. Központ igazgatója levélben meleg szavakkal megköszöni tiszteleti taggá való megválasztását. A tényben nagy megtiszteltetést, de törekvéseinek igazolását is látja, örömmel kész annyit tenni, amennyi még telik. A Bizottság céljait tudományos szempontból fontosnak találja, mert ez az egyedüli mód, amely útját állhatja a barlangok rendszertelen feltúrásának és kifosztásának. SCHAFARZIK FERENC dr. bányatanácsos, műegyet. tanár átiratban megköszöni tiszteleti taggá való megválasztását. LÓCZY LAJOS dr. egyet. tanár, igazgató átiratban megköszöni tiszteleti taggá való megválasztását. A Bizottság nagy ügyét mindég szívén fogja viselni. SZONTAGH TAMÁS dr. kir. tanácsos, aligazgató meleg szavakkal